

Arkeologisk undersökning i form av schaktningsövervakning 2026

Banken 1 och 15, fornlämning L1988:815

DETALJPLAN

Lunds kommun
Skåne län

Arkeologisk undersökning i form av schaktningsövervakning 2026

Banken 1 och 15, fornlämning L1988:815

DETALJPLAN

Lunds kommun
Skåne län

Skånearkeologi AB

Per Sarnäs

Midgårdsgatan 3

216 19 Malmö

Tel: 0708-82 78 16

E-post: info@skanearkeologi.se

Webb: www.skanearkeologi.se

Arkeologisk undersökning i form av schaktningsövervakning 2026

Banken 1 och 15, fornlämning L1988:815

Detaljplan

Lunds kommun

Skåne län

Skånearkeologi

Rapport 2026:6

Författare: Per Sarnäs

Grafisk form: Anders Gutehall

Omslagsbild: Borrning vid borrpunkt 6

Kartor: © Lantmäteriet/Metria ordernr 5123092

© Skånearkeologi 2026

Innehåll

Undersökningens bakgrund och resultat	5
Utvärdering	5
Referenser	6
Tekniska och administrativa uppgifter	6

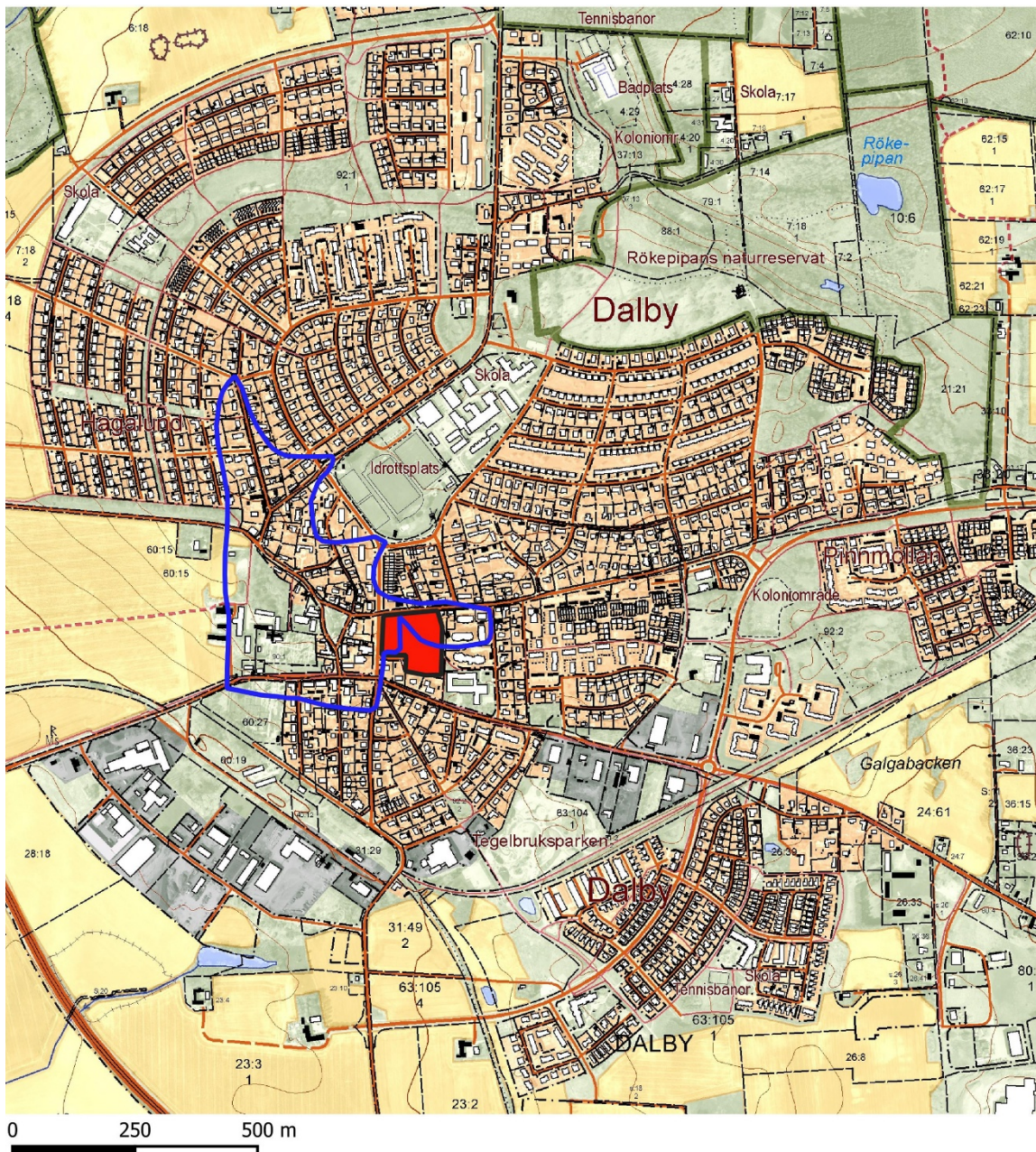
Bilagor

Bilaga 1 Borrpunktsbeskrivningar

Figur 1. Karta över Skåne med Lunds kommun markerat med blått.

Figur 2. Del av fastighetskartan över Dalby. Undersökningsområdet är markerat med rött och fornlämningen Dalby bytomt (L1988:815) är markerat med blå linje.
©Lantmäteriet

Undersökningens bakgrund och resultat

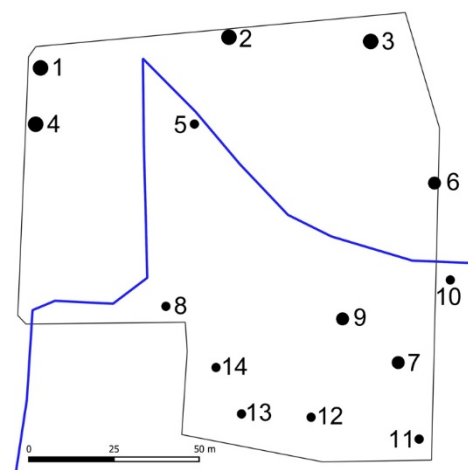
Lantmännen Handelsfastigheter i Dalby planerar utveckla fastigheterna Banken 1 och 15 vilket kräver en detaljplaneändring. Då fastigheterna ligger inom Dalby medeltida och historiska bytomt (L1988:815) beslutade länsstyrelsen Skåne om en arkeologisk undersökning i form av en schaktningsövervakning. I ett första steg har en geoteknisk undersökning genomförts samtidigt med denna har den arkeologiska undersökningen genomförts.

Schaktningsövervakningen genomfördes i form av borrhning med en skruvborr anpassad för geotekniska undersökningar. Sammanlagt 14 borrhål upptogs fördelat över de två fastigheterna. Borrskruven borrade 1 meter och den jord som fastnade mellan gångorna inspekterades och djupet relaterades till markytan som mättes in med en RTK-GNSS. Det innebar att det fick göras två borrhningar vid varje borrhpunkt för att nå djupare än en meter.

Undersökningsområdet utgjordes av en asfalterad parkeringsplats med mindre planteringar tillhörande ett köpcentrum i centrala Dalby. Av de 14 borrhålen borrades 10 genom asfalt och 4 i gräsmattor. Ungefär halva undersökningsområdet berördes av fornlämningsbegränsningen för Dalby medeltida och historiska bytomt. Underlaget utgjordes huvudsakligen av moränlera med ren lera i sydöstra delen av området (borrpunkt 11) och av småstenig sand/grus i norra delen.

I 7 av de 14 borrhpunkterna framkom jord med inblandning av kulturlager (borrpunkterna 1–4, 6–7 och 9). av dessa 7 borrhpunkter ligger 5 inom bytomtsbegränsningen (1–4 & 6). I de två borrhpunkter som låg utanför fornlämningsbegränsningen är inblandningen av kulturlager betydligt lägre än de 5 som låg inom begränsningen med undantag för borrhpunkt 6 som även den visade på låg kulturlagerinblandning (figur 3; bilaga 1).

Vid en tidigare schaktningsövervakning söder om borrhpunkt 3 undersöktes ett 6 x 12 m stort schakt med ett djup av 2 meter. Slutsatsen från den undersökningen var att området varit utsatt för omfattande schaktningar och omflyttningar av jord i samband med anläggandet av köpcentret (Sjöbeck 2020). Den lagerbild som då dokumenterades korresponderar väl med föreliggande undersöknings resultat. Enligt Storskifteskartan från år 1800 berör undersökningsområdet gårdarna nr 25–27 (figur 4).

Figur 3. Planritning som visar undersökningsområdet, borrhpunkterna och fornlämningsbegränsningen (blå linje). Storleken på borrhpunkterna anger hur stort inslag av kulturlager det förekom. I de minsta punkterna förekom inga inslag av kulturlager. Resultatet överensstämmer ganska väl med fornlämningsbegränsningen.

Utvärdering

Schaktningsövervakningens resultat tyder på att sannolikheten att påträffa fornlämningar inom det aktuella området är små. I samband med anläggandet av köpcentret har kulturlagren schaktats bort. Det som möjligen skulle kunna finnas bevarat är större anläggningar såsom gropar/gropsystem eller diken med begränsad vetenskaplig potential. Med beaktande av detta rekommenderas inga fortsatta arkeologiska undersökningar.

Figur 4. Undersökningsområdet och borrhpunkterna inlagda på en karta över storskiftet år 1800. Befintliga byggnader ligger i stort sett rakt över de äldre gårdslägena.

Referenser

Litteratur

Sjöbeck, A. 2020. Kv Banken 1. Rapport över arkeologisk undersökning i form av schaktningsövervakning 2016. Kulturmiljörapport 2016:16. Kulturen.

Kartmaterial

Fastighetskartan
Storskifteskarta år 1800

Internetreferenser

Fornsök
Lantmäteriet historiska kartor

Tekniska och administrativa uppgifter

Länsstyrelsens diarienummer 431-14150-2025
Skånearkeologis diarienummer202539

LänSkåne
KommunLund
SockenDalby
FastighetBanken 1 och 15
RAÄ-nummer L1988:815/ Dalby 40:1

Koordinatsystem Sweref 99 TM
M ö.h.65,5–71,0

Fältarbetstid 20260128–20260129
Antal arbetsdagar 2
Antal arkeologtimmar 10

Undersökningsområde13 168

ProjektansvarigPer Sarnäs
UppdragsgivareLantmännen Handelsfastigheter i Dalby AB

Arkivmaterial i form av shapefil och rapport förvaras på Lunds universitets historiska museum.